

Salgótarján és Vidéke.

Szépirodalmi és közgazdasági hetilap. — A Polgári Kör hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

Egész évre	10.—	A Polgári Kör tagjai és tanítók részére:	
Fél évre	5.—	Egész évre	6.—
Negyed évre	2.50	Fél évre	3.—
Egyes száma ára 20 fill.		Negyedévre	1.50

Felolós szerkesztő és kiadó
Dr. CZIGLER JAKAB

Minden a lap szellemi részét illető közlemények valamint hirdetések és előfizetések a „Salgótarján és Vidéke” szerkesztőségéhez, vagy a Borsos nyomdába intézendők.

A városrendezéshez.

(Az új előjáróság figyelmébe!)

Engedelmet kérek, hogy ilyen agyon csépeelt témával hozakodom elő, de a témát még mindig aktuálisnak tartom, mert a város még mindig rendetlen, aktuálisnak tartom most azért is, mert élelnebb érdeklődést tapasztalok az ilyen közérdekű dolgok iránt, mint azelőtt. Nagyon vigyázok tehát arra, hogy jókor kopogtassak a kérdéssel, mert szégyelleném, ha én is azon elődeim sorsára jutnék, akik papíron már szinte agyon rendezték a várost.

Tehát ismerve a kérdés sokat vitatott multját, ismerve a város siralmas anyagi helyzetét, nem fogok mesés rendezési tervekkel előállani, hiszen ha tarjánt igazán rendessé akarjuk tenni, akkor először lakosait, azután az egész várost ki kellene cserélni, nem szabadna egy követ se a helyén hagyni a mostani Tarjántól, mert a tarjának — legnagyobb tények azt bizonyítják — szinte kedvet találnak a rendetlenségben és akarva se tudták volna rendetlenebben felépíteni a várost. Ezeket ismerve mondok, csak olyan szegény embereknek való rendezési tervekkel állok elő.

Ilyen szegény embereknek való rendezés az is, hogy egyetlen utcánkon a gyalogjárót naponként letisztítsuk, mert talán a szegény ember is megkívánhatja azt, hogy az utcán nyaktörés és lábbica-modás nélkül végigmeheessen. Valami községi szabályrendelet-fele kötelezni a háztulajdonos polgárokat, hogy házuk előtt minden reggel söpörjenek és havat takarítsanak. Nem mondom nátnak is akad olyan, aki végrehajtja a rendeletet, söpör is, havat takarít is szegény ördög, de a többség csak úgy értekezi ezt a szabályrendeletet is, mint a többi. És itt a község a példaadó, mert a maga portáján se söpör és mégis követelődik. Arról beszélünk meg, talán nagyobb erellyel ennek a szabályrendeletnek is érvényt lehet szerezni.

Nem tudom hallottak-e már önök a cigány, vagy zsidó utcának nevezett kutyaszoritóról. Én már jártam is benne. Épen nagy hóesés utáni reggel vitt arra az utam. Nem akarok költeni, de valami 15 centiméter magas hó feküdt az uton és kis septimista gyerekek evickéltek az istentelen hóban, az iskola felé. Micsoda tudományomj lelkesíthette szegény kis gyerekeket, hogy ilyen viaszretentő akadály dacára is rendületlenül haladtak előre, a tadsé vágya-dolgozó bizonyára bennük. Nem vagyok finanszeini, se községi

politikus, de talán a tarjáni üres Wertheim szekrényben is akad naponta 15-20 krajcár, amin embert fogadhat az előjáróság, hogy szegény kis gyermekeknek utat csináljon az iskolába, hogy ezzel is könnyebben elégeithessék ki tudományomjukat.

Hátha Myop ur azt is látta volna, mily életveszély fenyegeti ott azokat a kis nebulókat, a sok arra robogó kocsiaktól. Ástak oda ugyan egy párszor tilalomfákat, de az egyik beásta, a másik kivette, s a kocsiforgalom vígan mozog a szűk sikátor utcában. (Szerk.)

Ez is tehát olyan szegény embereknek való városrendezés.

Szintén csak szegény tarjáni ember részesülhet abban a gyönyörben, hogy $\frac{1}{2}$ sőt $\frac{1}{3}$ óráig várakoztassa, kinnzsa, őt a vonat, hol a Vadász előtt, hol meg a zagyai rakodónál. Az öreg Tantalusz nem állott ki olyan kinokat — az igaz, hogy ő nem volt tarjáni polgár, mint az az ember, akit balsorsa idehoz. A vonat komotyan méltóságtelesen gurul le meg fel, az ember orra előtt, és igazán próbára teszi az ember türelmét. A türelmetlen ember kerül jobbra, balra, ugrik magasat, hosszút, míg keserves kinok között átjuthat a másik oldalra, de ez szinte lehetetlen. Különösen lehetetlen most, amikor valami új rendszert honosítanak meg a vasuti baleset elkerülésére. Ugyanis mikor a türelmet vesztett, agyonkínzott ember életét kockára téve, magát ezer balesetnek kitéve, utját a másik oldalra, valamelyik baktek hivatalos tekintéllyel és a piros zászlóval jó fejbe kolintja és cudarul lepiszkolja. „Meg becsuának unattad, te cudar,” zug a máv, de meg jobban zug a szegény balesettől megmentett ember füle, a zairos zászló ütésektől.

No de nem részletezem tovább, mert ahová néz az ember ott csak javítani valót lát. Utcánk vilagitása, orszagszerte híres, „piaci legyeink”, a piacra jutás szörnyű nehézségei, utcánk goromba, verekedő, botrányhős lovagjai, mind olyan dolgok, amelyek nem szorulnak semmi kommentálásra, mert ismeri azt minden elkeseredett, agyonpótadózott, megkínzott elvert fellökött, lepiszkolt, birka türelmű tarjáni polgár!

Myop.

Lakás mizéria.

Azt hihetné az ember, hogy a lakás mizéria csak Budapestnek és Kolozsvárnak a specialitása, mert az országos sajtó révén csak ennek a két városnak a nyomású la-

kás viszonyairól kapunk hírt. Ez pedig nagy tévedés, mert ebben a mi amerikai módra hirtelen fejlődött városunkban minden rossz meg van, ami rossz egy városban csak lehet. Hogyne volna hát meg a lakás mizéria is?

Megvan és itt van már nagyon régen, csak hogy a dolog nagyon kényes és így senki sem akart vele eddig foglalkozni, no meg itt voltak az állandóan napirenden levő és jobban az emberek szeméi előtt fekvő aktuális kérdések: megállóhely, ár, vigadó, közjegyzőség, iskolák államosítása stb. stb. Csak hogy most, hogy megválasztódott az új előjáróság, ezek a fent elsoroltak, mint amelyek az új előjáróság legfőbb program-pontjait képezték, ugys megvalósulnak és így ha nem akarunk mindig egy helyben és mindig ugyanazon kérdésekkel foglalkozni, elő kell hozni ezen új és mégsem új dolgokat és a közvélemény a nyílvanosság előtt megvitatni és a lehetséges orvoslási módokról gondoskodni.

Ne hogy azt higgye valaki, hogy én talán főleg a lakáshiányról, a lakás drágaságáról akarok beszélni, vagy talán összehasonlító statisztikai táblákkal fogom bizonyítani a lakás hiányt és a lakás drágaságot. Ezt már az adatok hiánya miatt sem tehetném és igazat megvallva, azt hiszem, hogy annak még annyi hatása sem volna, mint annak nem lesz, amit alább elmondandó vagyok. Az egészség szempontjából akarom szót tenni a mi nyomorúságos lakásviszonyainkat és ez az egy körülmény, ha már más nem, talán felkelti az érdeklődést a téma iránt.

Ha valaki megfordult olyik iskola utcai kistarjáni, felső-amerikai, (vasgyári, kolónia dombokon fekvő része) lakásban, az el fogja hinni, hogy nátnak lakásviszonyokról első sorban egészségügyi szempontból kell írni és hogy e tekintetben itt van miről írni. Igaz, hogy a nyomornak, a szegényeknek, a földhözragadottságnak a képe sehol sem szép és legkevésbé sem esztétikus, de mindamellett nem mindenütt undorító. Amiket ezekben a lakásokban tapasztalhat, vagy mondjunk helyesebben érezhet az ember, mert itt látni, ami a tapasztalás egyik főköve, nem igen lehet, az minden képzeletet felülmúl. Sajnos, volt alkalom többször ilyen lakásokban megfordulni, de rajta leszek, hogy minél kevesebb alkalom legyen az ilyen tanulmányokra. Az ember többek között abban is különbözik az állattól, hogy fedél alatt épített házában lakik; de bizony ezen házak lakói ebben az egyben nem igen különböznek az állattól és ha szigorúan vesszük a dolgot, kimondjuk, hogy ezek a szerencsétlenek talán már az emberiség egy degenerált fajtát képviselik. Mert ezeket az alacsony ablaknak nevezett lyukakkal ellátott vinkókat a legjobb akarat mellett nem nevezhet-

jűk háznak, már a külsejük miatt sem. Lépjünk hát be, hát ha a látszat, a külső az csal, benn talán szép rendet, tisztaságot találunk. Orrfacsaró bűz üti meg az ember orrát, hirtelen ájuldozni kezd, a tüdejére valami nyomasztó fekszik. Szőrnéve láthatunk, ha kitágítjuk pupilláinkat és nagyon megerdítettük szemünket, emberi, emberen. Laknak talán egy ilyen szobában 10-en is. És ha még csak lakának. De itt alsznak, itt dolgoznak, itt főznek, itt mosnak, és talán el sem is képzelhető, hogy mi mindent csinálnak egy ilyen szobában. Azt hiszem, az ilyen leírásokból épen elég ennyi is és így folytatva tartok tőle, hogy a gyöngébb idegzetű olvasókkal valami baj történne, mert a visszaemlékezés miatt jó magamnak is át-átzalad a hideg a hátamon. A nyomor képét festő, realis írók eljöhettek volna hozzánk egy kis tapasztalatot szerezni, mert ha sokat is e téren, de nálunk mégis tanulhattak volna valami keveset. Ily körülmények között nem is csoda, hogy városunk mindenféle ragályos betegségek első rangú fészke és ha költőien akarnék beszélni, azt mondhatnám, hogy ha nem is szeret minket senki, de a halál angyala az nagyon szeretet, mert itt bőven arat. Hiszen segítene neki benne a mi nyomorúságos viszonyaink, amelyek miatt ragályos betegségeket hónapok múlva is csak nagy nehezen lehet elnyomni, amint azt a legutóbbi sarlag járvány eléggé kitűnően igazolja.

Ennek a mizériának szerintem csak az az orvossága van, hogy kedvezmények adásával fel kell kelteni a polgároknak az építkezési kedvet; természetesen ne palotákra adjunk kedvezményeket, hanem egy szobakonyhás lakásokra. Az illetékes közigazgatási hatóság pedig ne tűrje meg, hogy egy szobában ötnél többen aludjanak, ez is elég nagy szám ugyan, de jelenleg a kétszerese nem ritkaság. Ne tűrjék meg, hogy lakások házbér spekulációk miatt fertőző betegségek csúfjai legyenek. A legrosszabb esetben a kislakoltatástól sem szabad visszariadni, mert az emberek egészsége mindenek előtt az első. Azt hiszem erélyes és igazságszerető főszolgabíránk meggyőződést szerezve a fentiek valószínűségről és heveségéről, tudni fogja a módokat, hogy miként járjon el ezzel a nem épen speciálisan tarjáni nyavalyával szemben.

Rímóczy S.

Építő és közegészségügyi bizottság gyűlése.

Községünk építő és közegészségügyi bizottsága f. hó 8-án d. u. 3 órakor tartotta Tóth Gyula községi bíró elnöklété alatt gyűlését.

A gyűlés tárgya a Salgótarjában felállítandó kórház és annak menhelye, valamint a felállítandó sertésvágóhid volt.

Fontos tárgy mind a három s sürős megoldásra vár. A bizottság behatóan foglalkozott e tárgyakkal s dacára annak, hogy a gyűlés 1 1/2 óráig tartott, a hosszú eszmecserenek az lett a vége, hogy a bizottság azt határozta, hogy határozni fog.

Tóth Gyula a gyűlést megnyitván, üdvözli a megjelent tagokat, Koós Mihály jegyző előadja, hogy az előjárás a képviselőtestület utasítására a Köszémbányatársulat igazgatóságához ama kéressel fordult, nem volna-e hajlandó a községi betegeket kórházába felvenni és a kórházat később majd egészen a községnek átadni. A bányatársulat igazga-

lósága a mi természetesen is, azt felelte, hogy kórházába a községi betegeket nem veheti fel s a kórház átadásáról most nem nyilatkozhatik.

Hogy kórházra itt multhatatlanul szükségünk van, azt vitatni fölösleges. Milyen legyen a kórház arra felel alábbi 7 évi statisztika; 1902-ben volt a kórházban 35 beteg, abból elszállítható lett volna nyilvános kórházba 4,

1903-ban 19	ebből elszállítható 6,
1904-ben 19	" " 11,
1905-ben 22	" " 10,
1906-ban 20	" " 10,
1907-ben 13	" " 3,
1908-ban 8	" " 0.

Nint a statisztika mutatja a kórházban alig van egyszerre 6 beteg. Az építendő kórház tehát feltétlen megfelelő, ha 12 betegre van berendezve. Alap is van hozzá 36509 K.

Az építendő menháznak eddig 61000 K alaptőkéje van. Évi jövedelme 1-800 Korészint az alap kamataiból, részint a szegényalap jövedelméből.

A i a kórházat illeti, annak fentartási költségeit a házi pénztár fedezi. A nyilvános kórházba szállított szegény betegek költségeit az Orsz. Betesegélyző alap fedezi.

A bizottság hosszabb eszmecsere után arra az elhatározásra jut, hogy csupán Salgótarján szükségletének megfelelő kórház építését fogja javasolni a képviselőtestületnek, miután nincs kilátás arra, hogy az építendő kórház nyilvános jelleget kapjon. Nagyobb operációt igénylő betegek igen könnyen szállíthatók Losoncra, Balassagyarmatra és Budapestre. Szóba került a kórház helye is, mire megállapodás még nem történt. (Csak újabb bizottsághoz ne utasítsák.)

A felállítandó menházzal kapcsolatban Bodó János jegyző melegedő szobát és népkonyhát vélne felállítandónak. Bizony ott, hol oly nagy a nyomor, mint nálunk s mint Tóth Gyula bíró maga is mondva; a hajléktalanok száma is oly nagy, nagyon üdvös intézmény volna a melegedő szoba és népkonyha. Eddig minden szegény hetenkint 1-1 koronát és minden egyes gyermekért számítva egy koronát kap. Mondjuk, hogy ily szegénynek 4 gyermeke van, kap hetenkint 5 K segélyt. Ugyan kérem mi tellik ma ebből?

E tekintetben azonban nem annyira a községre magára, mint inkább a társadalomra vár e feladat megoldása. Jóságú hölgyeinknek kellene ezen ügyet kezdőbe venni és hiszem sokkal előbb meg lesz oldva, mint a sok bizottság által.

A menház felállítása biztosítva volna, e célra van 60000 K., kamatja 3000 K., házipénztár hozzájárulása 7000 K., büntetéspenzekből 1300 K, egyéb tőkek kamatja 100 K. ingatlanosságok és színhazi előadások után 970 K, adományok 190 K. évente. A menházzal kapcsolatban meg lehet választani a melegedő szoba és népkonyha nemes eszméjét is. Sokkal jobban segítünk ezzel szegényeinken, mint ha heti 1 K segélyt kapnak, mert sok esetben a kapott pénz a pálinkás boltba kerül s a szegény gyerekek fagnak, es eheznek.

A bizottság ez ügyben véglegesen nem döntött. —?

A sertés köztérítőhid ügyét Hoffer Nándor járási állatorvos referálta. A vágóhid tanulmányozására, elkészítéséről és a vágóhid tanulmányozására, elkészítéséről és a vágóhid berendezett vágóhidat megnevezni. Leírja az ott tapasztaltakat. Az ottani vágóhid a csar-

dok rendszer szerint van építve, egy oldalon a marha, másik oldalon a sertésvágóhid. Közöttük a hűtő. Bemutatja egyúttal Jónásch Antal sertésvágóhid tervét, mely a célnak megfelelő, csak a szükséges hűtő hiányzik.

Vélemény szerint a vágóhidat úgy a marha, mint sertésvágóhidat a vasuti állomás felé kellene építeni. Költsége az odaépítendő állatorvosi lakással együtt 120000 K. volna, melynek amortizációs fedezete az emelendő vágatási díj és az állatorvos által fizetendő lakbér által felfedezve volna.

A mostani vágóhid helyén az új kórház volna építendő. A mostani vágóhid egy sem maradhat ott, mert inficiálja a patak vizét. (Desiniciálja ezt szerencsére a gyár.)

Jónásch Antal előbb a pénzkérdést szeretné tisztázva látni, nehogy a község túlságosan megterhelteassék.

A bizottság ehhez hozzájárul s miután már későre járt az idő e célból — új bizottságot — nem küldött ki.

Reméljük, hogy erélyes községi bíránk nem sokáig hagyja aludni e fontos ügyeket és mielőbb dűlőre viszi a sok bizottság dacára.

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

Engedje meg, hogy becses lapjának jan. 6-iki számában közölt „Biróválasztás” című cikkére egy megjegyzést tehessek.

A fenti cikk írója egy szemtanura hivatkozik, aki látta, hogy minket acélgári munkásokat egy hajtottak volna a szavazó urna elé, mint a juhokat.

Igaz, hogy mink a rengeteg távolság — több mint félórát ut — miatt mi csoportokká szerveződöttünk, hogy a zord téli időben társaságban a hosszú ut kellemetlenségét könnyebben elviseljük.

Az „Állítólagos szemtanu” irányukban jó indulatáról pedig tudjuk, hogy ha például mi egyenkint mentünk volna, akkor meg a „Gänzenmarsch” nem tetszett volna nekünk.

De hát nekünk mindegy aki mehetett közlünk, az dacára a távolságnak ott volt, eleget voltunk, lehetünk volna még jóval többen is.

Higgyék el a t. cikkirő és állítólagos szemtanu urak, hogy mi nagyon jól tudjuk, mit teszünk, nagyon jól ismerjük a tarjáni viszonyokat, ismerjük a polgári kör programját és ismerjük az acélgári vezetők érdekeit és intencióit is.

Mi kérem nagyon jól tudtuk, mit csinálunk, sőt meg lehetnek győződve, ha mi a képviselő testületi választások alkalmával az I-ső és még inkább a IV-ik kérdésben lehetünk volna, úgy megállhattak volna, hogy a sutytyombam, félrevezetésre nyomatott és a polgári kör fehér szavazó céduláihoz hasonló szavazó-lapok szerzőit, hogy kipenderítettük volna a porondról.

Ezen választásról szólhatna inkább a t. cikkirő ur, mert ezzel a választással ugyan a tarjániak nem arattak oly dicsőséget, a melyre nagyon büszkék lehetnének.

Egyébiránt maradtunk a t. Szerkesztő úrnak

Igaz tisztelője

120 aláírás.

A múlt számban megjelent cikkre mi is rögtön meg adtuk a választ. (Szark.)

Hírek.

Kinevezések. A m. kir. igazságügyminiszter Nagy Gyula salgótarjáni kir. járásbírói tevékenységét jelen székhelyének meghagyása mellett IX. rangosztályba sorozott tevékenységét, Sáray Gyula salgótarjáni kir. járásbírói irnokot a jelen székhelyen való meghagyása mellett irodatisztáé nevezte ki. — A m. kir. pénzügyminiszter Galló György körmendi adótitiztet adóhivatalunkhoz ellenőrré nevezte ki.

A „József Asztaltársaság” táncmulatsága. Pompásan sikerült mulatságnak volt színhelye szombaton a hó 9-én este a „Vadász” szálloda, ahol a József Asztaltársaság rendezte első mulatságát, megnyitván ezzel az ideai bálók sorozatát. Pompásan sikertelnek azonban csak azokra nézve tekintendő, kik a mulatságon jelen voltak és akik a legvidámabb és legkedélyesebb hangulatban mulattak a kora reggeli órákig. A közérdekekben azonban csak annyiban sikerült, hogy a nemes és emberbaráti célunk tekintélyes hasznot hozott. $\frac{1}{4}$ órára volt a bálkezdés hirdetője, a közönség azonban csak nagyon gyéren vonult fel. Midőn az idő már 10 óra felé közeledett, reményünkben csatalkozva csak azon kis társaságon tekintettünk végig, mely kevésbé volt biztató, hogy az est sikerülté válik. De Rudi cigány kezébe veszi vonóját, rázendít az első csárdára s mintegy vezényazóra az arcok kiderülnek, nyájas mosoly, öröm és általános jókedv uralkodik és a szebbnél szebb tolettékben megjelent hölgyek a fényesen megvilágított teremben tünderkertet varázsolnak szemünk elé. Azt mondják kicsiny a bors, de erős; kevesen voltak jelen a mulatságon, de való az is, hogy a megjelentek kivétel nélkül oly kitűnően mulattak, mely erkölcsileg is teljes siker jellegét biztosítja a mulatságnak. Csak egy baj volt és ez az, hogy kevesen voltak. Kutató munkátot kell teljesíteni annak kipuhatólására mikor gyűléseztek a leányok, amikor azt a deputációt választották, mely a bálon megjelent 3—4 leányból állott. Ezzel csak a leányhölgyek részvételét akartuk igazolni, akik megjelentek ugyan a bálon, de csak küldöttségileg. Nem mulaszthatjuk el, hogy egyes úrhölgyek feltűnő elegantsájáról meg ne emlekezzünk. Annak előrebocsájásával, hogy a mulatságban résztvevő összes hölgyek a legáltalánosabb tolettében jelentek meg, engedékenység meg ha kiemeljük a kedves beszédű és bájosan mosolygó arcú Adágnét; a megszólalásig egyszerű, de feltűnően izléses Belák dr. né; a fenséges megjelenésű igazi úriúrt Rakosnét és az örökké jókedvű, igen kedves Finiszkynt. — A rendezés igen ügyes volt és ezért Nekam Pista mellett Csabert, aki a 20 párból álló négyest is szépen rendezte.

Felüsztek a következők: Holcsek Ferencz 4 kor., Dr. Csizler Jakab 3 kor., Vebosvay Frigyes 1 kor., Hricsovsky Andras 2 kor., Weinberger Soma 6 kor., Friedler Armin 6 kor., Schayer Ferencz 2 kor., Bolvay v. 1 kor., Rakos Gyula 6 kor., Toth Gyula 2 kor., Kovacs Marton 2 kor., Bolner N. 1 kor., Löwinger Kezsd 3 kor., Dr. Beilák Gyula 2 kor., Muckovics N. 2 kor., Hajek Arpad 1 kor., Gerő Nándor 1 kor., Gádor Lajos 2 kor., Kovacs István 2 kor., Böhm Ignác 2 kor., Dr. Poilatsk Armin 4 kor., Weltzig Jenő 1 kor., Reguly Kálmán 1 kor., Arvay Hugó 1 kor., Budó Janos 3 kor., Marczenaid Henrik 1 kor., Jónás

Antal 10 kor., R. M. vasmű r. t. 10 kor., Acelpyari olvasó egyesület 5 kor., salgótarjáni polgári kör 5 kor., kiknek a József Asztaltársaság nevében köszönetet mondunk. (F.)

Mulatságok. A farsang egyik legükrültebb mulatságainak igérkezik a f. hó 23-án tartandó Izr. Négyeslet báija. A jegyek, mint értesültünk jó nagyrészen már elfogytak, a miből csak a mulatság nagy látogatására lehet következtetni. — Nagy érdeklődés folyik a f. hó 30-án megtartandó Cabaret-ra, melyben nemcsak közönségünk legjobb erői, de fővárosi művészek is résztvesznek. A rendezőség azon van, hogy a legzsebbebet s legjobbat nyújtsa. Meghívók nem lesznek kiadva. A program úgy helyben, mint vidéken falragaszok útján lesz közhírré téve.

Uj lap. Szécsényi Híradó címmel új lap indult meg a hó 1-én Szécsényben Dr. Széke Jenő szerkesztésében. Uj lapársunkat üdvözöljük.

Meglötte az utcán. Somoskőujfaluban fejeves nappal december 25-én Szabó Mihály 22 éves legény meglötte az utcán a járókelők szemé láttára Szőlös Jánost, a kivel egy kormcsából jött ki és összeverekedtek. Az áldozat súlyos sebekkel szállítottat a helybeli kórházba.

A salgótarjáni állami polgári fiú és leányiskola ifjúsága a jövő hó 28-án nagyjobbzabaszú hangversenyt tart. A vezetőség szorgalmas tevékenységet fejt ki, hogy a hangverseny az iskola nívójához mérten oly szép eredménnyel végződjék, mint a múlt évi. Már most hívjuk föl közönségünk figyelmét és érdeklődését ifjúságunknak eme szép ténykedésére.

Az új állami polgári iskola építése. Az új állami polgári iskola építését egy budapesti cég nyerte el, ki az egységárból 11 $\frac{1}{2}$ %-ot engedett.

Statisztika a rendőrség 1908. évi működéséről. Talalt hullak 2, utcai botrányok 53, a balassagyarmati „Mária Valéria” kórházba szállított: 37 rendes; 15 fertőző és 7 elme beteg, merénylet 1, hatóság elleni erőszak 5, útonállás 1, útrendőri kihágás 9, lopás 8, közszemerelem elleni kihágás 2, kutyaharapás 2, elgazolás 1, baleset 2, Zárdó kihágás 5, Trachoma beteg 2, lövöldözések 5, jarda kihágás 2, közegészségügyi kihágások 2, Öngyilkosság 2, kihágás 23, állatkínzás 3, verekedés 2, hirtelen halál 1, izgatás 1, munkaszünet kihágás 1, a közgazgatásilag letartóztatott egyének száma 1061, keresztlú utazó toluocok 37, helyből eltorolcoltatott 125, szállodákba érkezett idegentorgalom: a „Pannonia” szállodában 764, a „Vadász” szállodában 76, a „Korona” szállodában 261, a „Hungaria” szállodában 34, a „Badacsony” szállodában 1, összesen 1184 idegen, szökött fegyver 1, házard játékos 1, telepengedely nélküli kihágás 1, cselédnyilvántartás 52.

Magyar aszfalt külföldi anyagból. Évek óta izgatalmas és elvi jelentőségű küzdelem folyik a magyar aszfaltgyárosok között. Az egyik gyár ugyanis évekre lekötötte a hazai összes bitumen-anyagot és ezáltal elzárta a többi versenytársaitól attól, hogy aszfaltjukat hazai anyagból készíthessék. Ennek az eljárásnak a következménye aztán az volt, hogy a többi vállalat nem tudott átnak a közszállítás feltételnek eieget tenni, mely a hazai anyag földolgozását írja elő. Ez az ügy végre feljutott a kereskedelmi miniszterhez, aki 36181 VL.c. sz. rendeleté-

vel, amelyet az összes kereskedelmi és ipar kamarákhoz megküldött, a következőket írja: Egy konkrét esetről kifolyólag felmerült azon kérdés, vajon közmunkákra való pályázás alkalmával a hazai és külföldi nyersanyagot feldolgozó aszfaltozási iparvállalatok milyen elbírálásban részesítendők. A hazai nyersanyag védelme szempontjából ezen kérdésben oly értelmű döntést hoztam, hogy hazai és külföldi aszfaltot feldolgozó hazai vállalatok közmunkákra egyformán pályázhatnak ugyan, de egyenlő, vagy megkülönböztető ajánlat esetén a hazai anyagot feldolgozó vállalatot elsőbbség illeti meg.

Szerkesztői üzenetek.

Darú. Nem hozhatjuk. Még mint nyíltéri közleményt se.

Ábránd. Kár volt beküldenie. Ha kívánja a keziratot, szerkesztőségünkben visszakérheti.

Érdeklődő. A deák mulatság referációját nem az írta, akire gondol. Nagyon örülünk, hogy tetszett.

Tavaszi dal. Miért nem küldött be már inkább egy nyári verset? Különböző ott a tavasztól is eléggé izzadtunk. Köszönjük.

Kíváncsi. Kabarénk folyó hó 30-án tartatik meg. Oly nagy arányú eddig is írása az érdeklődés, hogy méltán a legzsebbebet síkkel kecsegtet.

4634/908. sz. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A salgótarjáni kir. járásbíró, mint tevékenységi hatóság közhírré teszi, hogy a Rozsnyói Kegyes alapítványi pénztár végrehajtónak Schvarcz Lajos és neje Lax Cecília végrehajtást szenvedő elleni 600 kor. tőkekövetelés és jár. csatlakozott öz. Kugel Bernátné 235 K. tőke és jár. csatlakozott Singer és Reichfeld 633 K. 33 f. és jár. iránti végrehajtási ügyében a bgyarmati kir. törvényeszek a salgótarjáni kir. járásbíró, mint tevékenységi hatóság határában fekvő a ragyolczi 139 sz. tjkvben A. I. 1—16 sor. ingatlanból Schvarcz Lajos és neje Lax Cecília B. 5. és B. 11. 12. alatti illetőségére 1484 k.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. jan. hó 30 napján d. e. 10 órakor Ragyolcs község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is, de nem a kikiáltási ár $\frac{1}{2}$ -án alul eladatsífog

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 148 kor. 40 fill.-t készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezébe letenni, vagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bírósnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályozott elismervényt átorgáltatni, és a bánatpénzt az 1881. évi XLI. t. c. 25-bez képezt kiegészíteni

Kelt Salgótarján, 1908. november hó 10-én a-ktvi hatóság.

Vidor, kir. albró.

2763.

Hirdetmény.

A vallás- és közokt. m. kir. Miniszterium az 1908 okt. hó 21-én kelt 89386 sz. rendeletével a Salgótarján nagyközségben létesítendő polgári flu és leányiskola építési munkáinak kivitelét 200000 kor. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az 1909. évi januárhó 5-ik napjának d. u. 2 órájára a bgyarmati k. t. felügyelő hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felkérem, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt s egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatukat a kitűzött nap d. u. 2 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezetteket figyelembe nem veszem.

Árlejtési feltételek a következők:

1. Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az ajánlati költségösszeg 5%/-ának megfelelő bántópenz óvadékképes állampapírokban vagy készpénzben esatolandó

2. Az ajánlat az eredeti költségvetésről százalékos árendemény teendő.

3. A nyertes vállalkozó a műszaki műveletet a volt. Közokt. miniszterium 89386/1908 sz. rendeletében foglalt módosítások és pótlások, valamint a kir. tanfelügyelő s kir. államépítészeti hivatal utasításainak figyelembevételével azonnal átdolgozni illetve kiegészíteni tartozik, mely részletes tervezet s költségvetés alapján fog vállalkozóval a szerződés megkötteni. A költségvetés egységárainál az eredeti költségvetéstől tett százalékos árendemény figyelembe veendő,

még pedig úgy az eredeti költségvetésben már benne foglalt, mint az engedélyezett többmunkáknál (szolgalakás etc) is Vállalkozó ezen munkát díjtalanul teljesíteni s a munkálatot 1909. évi január 19-ig a k. t. felügyelőséghez beterjeszteni köteles.

4. A szerződés a nyertes vállalkozóra azonnal, a vall. közokt. miniszteriumra azonban csak a részéről eszközözlendő jóváhagyás megtörténte után válik kötelezővé.

5. Vállalkozó a munkát a miniszteri jóváhagyás leérkezése után azonnal, de legkésőbb április hó 1-én megkezdni s oly-erővel folytatni tartozik, hogy az egész építés 1909. évi november 1-re kifogástalan állapotban átadható legyen. A falak kiszáritásához esetleg szükséges mesterséges száritást (fűtést) vállalkozó külön díjazás nélkül teljesíteni tartozik.

6. A vállalkozó annak idején a felülvizsgálat s leszámolás céljaira a leszámolási műveletet elkészíteni s az építés vezetőséghez bemutatni s az építés alkalmával is ugy alulírott, mint az építés vezetőség rendelkezéseit pontosan teljesíteni tartozik.

7. Fentartom azon jogot, hogy az ajánlattevő vállalkozók közül a jutányosság lehető figyelembe vétele mellett a munkálat végrehajtásával azon vállalkozó bizassék meg, ki annak szakszerű kivitelére eddigi működése alapján előre is a legtöbb biztosítékot nyújtja.

8. A munkára vonatkozó műszaki művelet s részletes feltételek hivatalomnál Balassagyarmaton (Andrássy-utca 4. sz. alatt) délután 1—5 óráig naponként megtekinthető

Bgyarmat, 1908. dec. 8-án.

Máthé Géza, s. k.
kir. tanfelügyelő.

KÖNYVKÖTÉSZETI

munkák
elegáns
kivitelben
készülnek

A BOROS NYOMDA

könyvkötészetében.

 Tanuló felvétetik

a Boros nyomdában.

HIRDETÉSEK FELVÉTTETNEK!

ANGOL NŐI ÉRTÉKES

Szép és dívtalos kifogástalan minőségű szövetekből kivánatra többszöri próbával készült öltönyöket és téli kabátot, szakott és felöltőt, különlegességeket prízessz és lovagló nadrágot, valamint papi sererendát.

LŐRINCZE ISTVÁN
SALGÓTARJÁN,
A VÁROSHÁZAL SZEMEL.

SINGER

VARRÓGEPEK

A SINGER varrógépek a legjobbaknak bizonyultak

A SINGER varrógép valóságban a legjobb és lecsöbbak

SINGER Co.

varrógép részvénz-társaság.

Salgótarján, főutca 506.